

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

Володимир ДИМИТРІУК

08 2023 року

Наказ № 05/В від 31.08.2023 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
про організацію фізичної культури,
фізичного виховання та масового спорту
у Чернівецькому транспортному фаховому коледжі**

Розглянуто та схвалено Методичною радою коледжу

Голова методичної ради Василь ОСТАФІЙЧУК
Протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Розглянуто та схвалено Педагогічною радою коледжу

Голова педагогічної ради Володимир ДИМИТРЮК
Протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Погоджено Студентським самоврядуванням коледжу

Голова студентської ради Юлія СЕМКО
Протокол № 1 від 28.08.2023

Погоджено Первинною профспілковою організацією коледжу

Голова профспілкової організації Олексій КОЛОТИЛО
Протокол № 9 від 27.08.2023 р.

Положення вводиться в дію наказом директора № 105/В від 31.08.2023 р. 01.09.2023
р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію фізичного виховання, фізичної культури та масового спорту (далі – Положення) у Чернівецькому транспортному фаховому коледжі (далі – Коледж) визначає порядок та методичні засади організації занять з фізичного виховання, фізичної культури (далі – фізичного виховання) та спорту в Коледжі. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фізичну культуру і спорт»; Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту, затвердженої Указом Президента України №1148/2004 від 28.09.2004р.; Постанови Кабінету Міністрів України № 1045 від 09.12.2015 р. «Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України»; Наказу МОН України від 15.02.2021 № 193 "Про затвердження рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року", рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я, Ради Європи, Європейського Союзу та інших нормативно-правових актів, які орієнтовані на розвиток фізичного виховання у закладах освіти.

1.2. Основні терміни та їх визначення:

- **фізична культура** – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності молоді з метою їх гармонійного, передусім фізичного, розвитку та ведення здорового способу життя. Фізична культура має такі напрями: фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація;

- **фізичне виховання різних груп населення** – напрям фізичної культури, пов'язаний з процесом виховання особи, набуттям нею відповідних знань та умінь з використання рухової активності для всебічного розвитку, оздоровлення та забезпечення готовності до професійної діяльності та активної участі в суспільному житті;

- **масовий спорт (спорт для всіх)** – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я;

- **спортивне тренування** – спеціалізований напрям процесу фізичного виховання в окремому виді спорту;

- **фізичний розвиток** – складова фізичного стану людини. За допомогою фізичних вправ його можна спрямовувати в оптимальному для особи напрямку, забезпечити гармонійне співвідношення форм і функцій організму, підвищити працездатність;

- **рухова (фізична) активність** – є провідним фактором оздоровлення людини, яка спрямоване на стимулювання захисних сил організму, на підвищення

потенціалу здоров'я та є невід'ємною частиною здорового способу життя, що впливає на всі сторони життєдіяльності людини.

1.3. Метою фізичного виховання та масового спорту в Коледжі є:

- формування у здобувачів фахової передвищої освіти компетентностей з фізичної культури та спортивного виховання, масового спорту як основи їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності, застосування набутих здібностей впродовж життя в особистій, навчальній та професійній діяльності, в побуті та сім'ї;

- забезпечення у здобувачів фахової передвищої освіти належного рівня розвитку показників функціональних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, громадянської активності та працездатності;

- підготовка та участь здобувачів фахової передвищої освіти у різноманітних спортивних заходах Коледжу, а також на обласному, державному, міжнародному рівнях.

1.4. Заняття з фізичного виховання та масового спорту в Коледжі мають забезпечити формування у здобувачів фахової передвищої освіти потреби в дотриманні здорового способу життя, вдосконалення фізичного розвитку і підготовленості особи до ефективної професійної діяльності, профілактики різних захворювань, підвищенню стресостійкості та зниження ризиків асоціальної поведінки.

Для мотивації до активної участі здобувачів фахової передвищої освіти в освітньому процесі з фізичного вдосконалення, в спортивно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходах з фізичного виховання:

- створено умови для вибору здобувачам фахової передвищої освіти виду рухової активності для навчання та участі за інтересами в спортивно-масових заходах Коледжу;

- організовано залучення здобувачів фахової передвищої освіти до виконання дослідних робіт з фізичного виховання;

- забезпечується мотивація педагогічних працівників до якісної організації освітнього процесу, яка здійснюється шляхом стимулювання своєчасного оцінювання їх роботи, підвищення професійного рівня, підвищення професійної компетентності тощо.

1.5. Організація освітнього процесу з фізичного виховання в Коледжі реалізується згідно з вимогами державного стандарту, галузевих стандартів та стандартів фахової передвищої освіти, затверджених в установленому законодавством порядку.

Організація масового спорту здійснюється на підставі державних програм розвитку спорту в Коледжі, річних планів спортивно-масових заходів з видів

спорту Міністерства освіти і науки України, Міністерства молоді та спорту України, календарного плану спортивних заходів з фізичного виховання в Коледжі.

1.6. Загальне керівництво організацією освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту в Коледжі здійснюється директором Коледжу, який забезпечує прийняття управлінських рішень щодо створення необхідних умов для реалізації завдань фізичного виховання та масового спорту в Коледжі.

Безпосередню організацію освітнього процесу з фізичного виховання в Коледжі здійснює керівник фізичного виховання.

2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА МАСОВОГО СПОРТУ

Організація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту в Коледжі здійснюється на загальнодержавних засадах та на рівні Коледжу.

Загальнодержавні засади:

- визнання фізичної культури і спорту як пріоритетного напрямку гуманітарної політики держави;
- визнання фізичної культури як важливого чинника всебічного розвитку особистості та формування здорового способу життя;
- визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держави;
- забезпечення гуманістичної спрямованості та пріоритету загальнолюдських цінностей, справедливості, взаємної поваги та гендерної рівності;
- гарантування рівних прав та можливостей громадян у сфері фізичної культури і спорту;
- створення безпечних умов для життя та здоров'я осіб, які займаються фізичною культурою і спортом; утвердження етичних та моральних цінностей фізичної культури і спорту;
- створення умов для соціального та правового захисту громадян у сфері фізичної культури і спорту;
- забезпечення підтримки громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості;

- забезпечення різноманітності, високої якості та доступності фізкультурно-спортивних послуг для громадян;
- забезпечення належних умов для підтримки та розвитку напрямів фізичної культури і спорту;
- забезпечення доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями до занять фізичною культурою та спортом;
- заохочення благодійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту;
- орієнтування на сучасні міжнародні стандарти у сфері фізичної культури і спорту, поєднання вітчизняних традицій і досягнень із світовим досвідом у цій сфері.

Засади формування масової культури та спорту серед учасників освітнього процесу:

- формування у здобувачів фахової передвищої освіти основ теоретичних знань, практичних і методичних умінь та навичок з фізичного виховання, масового спорту як компонентів їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності;
- набуття здобувачами фахової передвищої освіти досвіду в застосуванні цінностей здорового способу життя в особистій, навчальній та професійній діяльності, в побуті і в сім'ї;
- створення умов для підтримання належного рівня фізичного стану здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема показників здоров'я, фізичної працездатності та рухової підготовленості;
- сприяння розвитку професійних, світоглядних та громадянських якостей здобувачів фахової передвищої освіти;
- створення належних умов для підготовки та участі здобувачів фахової передвищої освіти у різноманітних спортивно-масових та фізкультурно-оздоровчих заходах;
- орієнтація на багатокладність, що передбачає створення в Коледжі умов для широкого вибору здобувачами фахової передвищої освіти засобів фізичного виховання та спорту, які відповідали б їх запитам, інтересам, стану здоров'я, руховій підготовленості, спортивній кваліфікації, а також забезпечення диференціації та індивідуалізації освітнього процесу з фізичного виховання;
- дотримання принципів поєднання державного управління і студентського самоврядування.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА МАСОВОГО СПОРТУ

3.1. Система організації фізичного виховання і масового спорту в Коледжі передбачає:

- організацію та проведення загальних занять з фізичного виховання;
- організацію роботи секцій за видами спорту;
- організацію оздоровчих занять зі спеціальними медичними групами.

3.2. Відповідно до освітньо-професійних програм освітні компоненти «Фізичне виховання» та «Фізична культура» проводяться згідно розкладу.

Розклад позааудиторних занять з фізичного виховання складає викладач фізичного виховання і несе відповідальність за його дотримання.

Розклад навчальних занять з фізичного виховання формується з урахуванням пропускнув спроможності спортивних будівель Коледжу, а також медико-біологічних вимог процесу фізичного виховання щодо тижневої періодичності навчальних занять.

3.3. Заняття з фізичного виховання за певним видом спорту чи фізичним навантаженням проводяться відповідно до навчальних програм з фізичного виховання та спортивних секцій.

3.4. При формуванні секцій враховуються: спортивні інтереси здобувачів фахової передвищої освіти, їх стан здоров'я, наявна спортивно-матеріальна база, кваліфікація педагогічних працівників фізичного виховання.

Первинні дані щодо комплектування секцій за певним видом спорту чи фізичним навантаженням або спеціальних медичних секцій за станом здоров'я, як правило, отримуються шляхом тестування та/або анкетування здобувачів фахової передвищої освіти.

3.5. Для організації освітнього процесу зі здобувачами фахової передвищої освіти I курсу педагогічні працівники з фізичного виховання на початку навчального року (протягом першого місяця навчання) на підставі заяв комплектують навчальні секції. За бажанням здобувачі фахової передвищої освіти можуть переходити з однієї секції до іншої на початку нового навчального семестру.

3.6. Секційні заняття для здобувачів фахової передвищої освіти із послабленим станом здоров'я проводяться у спеціальних медичних групах.

3.7. Зарахування здобувачів фахової передвищої освіти до загальних або до спеціальних груп здійснюється на підставі висновку медичних довідок закладів охорони здоров'я. У процесі занять з фізичного виховання та фізичної культури здобувачі фахової передвищої освіти за станом свого здоров'я можуть переходити із медичної групи в основну та навпаки на підставі медичної довідки.

3.8. Секційні заняття за певним видом спорту чи фізичним навантаженням проводяться зі здобувачами фахової передвищої освіти згідно з розкладом

навчальних занять, затвердженим керівником фізичного виховання Коледжу.

4. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ

4.1. Навчальний процес з фізичного виховання в Коледжі здійснюється у наступних формах:

- навчальні заняття,
- самостійна робота,
- контрольні заходи у вигляді: заліків, прийому контрольних нормативів.

4.2. Основними видами навчальних занять з фізичного виховання в коледжі є: практичне, індивідуальне заняття; консультація. Коледжем може бути встановлено інші види навчальних занять з фізичного виховання.

4.3. На практичних заняттях викладач організовує детальний розгляд здобувачам освіти окремих теоретичних (методичних, організаційних) положень фізичного виховання, його спеціалізованих напрямів, масового спорту у вигляді бесіди та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентів відповідно до сформульованих завдань.

Практичні заняття проводяться в спортивній залі, на спортивному майданчику, а їх теоретична частина в аудиторіях, які оснащені необхідними засобами навчання. Перелік тем практичних занять визначається навчальною програмою з фізичного виховання та має передбачати: загальну фізичну підготовку, спеціальну фізичну підготовку, технічну підготовку тощо.

Практичне заняття складається з проведення попереднього контролю показників фізичного розвитку здобувачів освіти, їх знань, умінь і навичок з фізичного виховання, їх перевірку, оцінювання.

4.4. Індивідуальне заняття організовується та проводиться з окремими здобувачами освіти з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних здібностей. Індивідуальні заняття організовуються за окремим графіком і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з фізичного виховання або його спеціалізованих напрямів.

4.5. Консультація – вид навчального заняття, на якому здобувач освіти отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування.

Консультація може бути як для одного так і для групи здобувачів освіти.

4.6. Самостійна робота здобувачів освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Зміст самостійної роботи здобувачів освіти визначається навчальною програмою з фізичного виховання, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів освіти з фізичного виховання повинні передбачати можливість проведення самоконтролю показників фізичного розвитку з боку здобувача освіти. Навчальний матеріал з фізичного виховання, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачами освіти в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Самостійна робота здобувачів освіти над засвоєнням теоретичного та практичного матеріалу з фізичного виховання може виконуватися у бібліотеці, на спортивних спорудах Коледжу та у домашніх умовах.

5. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1. Оцінювання досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з фізичного виховання передбачає поточний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, підсумковий контроль проводиться у формі підсумкової оцінки або заліку за результатами поточних оцінок в кінці кожного семестру.

5.2. Підсумкове оцінювання здобувачів фахової передвищої освіти I, II курсу (на основі базової загальної середньої освіти) здійснюється за 12-бальною шкалою та на III курсі за 4-бальною шкалою.

Підсумкове оцінювання здобувачів фахової передвищої освіти I, II, III курсу (на основі повної загальної середньої освіти) здійснюється за 4-бальною шкалою.

Форми і методи проведення поточних контрольних заходів та критерії оцінювання виконання теоретичних та практичних завдань з фізичного виховання визначаються робочими навчальними програмами і доводяться до відома здобувачів фахової передвищої освіти на початку навчального року.

5.3. Керівник з фізичного виховання подає до відділень відомості щодо участі здобувачів фахової передвищої освіти в фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходах.

5.4. Згідно положення «Порядок формування рейтингу успішності здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу» визначається кількість балів за участь та перемогу у спортивних змаганнях і враховується в загальному рейтинговому оцінюванні при нарахуванні стипендії, тощо.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Зміни та доповнення до цього Положення схвалюються на засіданні Педагогічної ради Коледжу, затверджуються та вводяться в дію наказом директора Коледжу.